

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi puolustusvoimista annetun lain sekä Maapuolustuskorkeakoulusta annetun lain 13 ja 34 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi puolustusvoimista annettua lakia. Alueelliset sotilasläänit lakkautettaisiin ja niiden tehtävät siirrettäisiin operatiivisten sotilasläänien esikunnille ja eräille aluetoimistoille. Operatiiviset sotilasläänit olisivat jatkossa nimeltään sotilasläänejä.

Kiinteistöjen tilapäistä käyttöoikeutta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että kiinteistön käyttämisestä sovittaisiin kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa. Jos sopimukseen ei päästä, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voisi päättää kiinteistön tilapäisestä käyttämisestä. Puolustusvoimat voisi myös päättää kiinteistön tilapäisestä käyttämisestä, jos puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan alueen, jolla on

huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita. Päätös annettaisiin tällöin tiedoksi hallintolain mukaisella yleistiedoksiannolla. Kiinteistön tilapäistä käyttöä koskevaa päätöstä voitaisiin noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus kiellä täytäntöönpanoa.

Lisäksi lakiin lisättäisiin uudet säännökset professorin ja sotilasprofessorin tehtävistä ja viran täyttämisestä sekä sotilasprofessorin eroamisistä.

Maanpuolustuskorkeakoulusta annettuun lakiin lisättäisiin johtosääntöä koskevat muutokset ja tarvittavat viittaussäännökset puolustusvoimista annettuun lakiin.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2010 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	3
1.1 Johdanto	3
1.2 Kiinteistön tilapäinen käyttöoikeus	3
1.3 Organisatoriset muutokset	4
1.4 Professorin ja sotilasprofessorin tehtävät sekä viran täyttäminen	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	7
3.1 Taloudelliset vaikutukset	7
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	7
3.3 Vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon	7
4 ASIAN VALMISTELU	7
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	7
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1 Lakiehdotusten perustelut	9
1.1 Laki puolustusvoimista	9
1.2 Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta	11
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset	11
3 Voimaantulo	12
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	12
LAKIEHDOTUKSET	13
1. Laki puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta	13
2. Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 13 ja 34 §:n muuttamisesta ...	15
LIITTEET	16
RINNAKKAISTEKSTIT	16
1. Laki puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta	16
2. Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 13 ja 34 §:n muuttamisesta ...	20
ASETUSLUONNOKSET	22
Tasavallan presidentin asetus toimivallan jaosta sotilaskäskyasioissa annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttamisesta	22
Tasavallan presidentin asetus sotilas- ja palvelusarvoista sekä puolustusvoimien tunnuskuvasta annetun tasavallan presidentin asetuksen 16 §:n muuttamisesta	23
Valtioneuvoston asetus maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta	24
Valtioneuvoston asetus puolustusvoimista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta	25

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

1.1 Johdanto

Uusi puolustusvoimista annettu laki (551/2007) tuli voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2008. Kyseessä oli vuodelta 1974 olleen puolustusvoimista annetun lain kokonaisuudistus.

Puolustusministeriö asetti 31 päivänä loka-kuuta 2008 hankkeen, jonka tavoitteena oli uuden lainsäädännön toimivuuden ja vaikutusten seuranta sekä tarvittavien muutosehdotusten tekeminen. Samassa yhteydessä kerättiin tietoa myös valmistelun kehittämistarpeista.

Asevelvollisuuslain (1438/2007), puolustusvoimista annetun lain ja vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) täytäntöönpanoon ja toimivuuteen liittyvistä kysymyksistä järjestettiin 7 päivänä marraskuuta 2008 yhteinen kuulemistilaisuus sidosryhmille.

Puolustusministeriö pyysi myös kirjallista lausuntoa puolustusvoimista annetun lain ja sen nojalla annettujen asetusten täytäntöönpanosta ja toimivuudesta sekä esittämään säädöksiin mahdollisia muutosehdotuksia.

Saadun palautteen perusteella laki on toiminut pääosin hyvin. Muutamia tarkistustarpeita on tullut esille lain toimeenpanon seurannan yhteydessä.

1.2 Kiinteistön tilapäinen käyttöoikeus

Puolustusvoimista annetun lain kiinteistön tilapäistä käyttämistä koskevaa 14 §:ää valmisteltaessa oli tarkoituksena, että puolustusvoimat sopii ennen sotilaallisia harjoituksia muun kuin puolustusvoimien pysyvästi käytössä olevan kiinteistön käytöstä sen omistajan tai haltijan kanssa sekä informoi lähiseudun asukkaita ja maanomistajia tulevasta harjoituksesta. Kuten esitöissä on todettu (HE 264/2006 vp, s. 27), tämä oli jo lakia säädettäessä pääesikunnan ohjeistama toi-

mintatapa, jota oli tarkoitus noudattaa jatkosakin.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 51/2006 vp) mukaan perustuslain 15 §:ssä turvatuksi omaisuudensuojan kannalta merkitykselliselle sääntelylle on sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvä painava yhteiskunnallinen tarve. Sotilaallisen harjoitustoiminnan ja puolustusvalmiuden kohottamisen tarpeet ovat perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä perusteita rajoittaa omaisuuden suojaa. Perustuslakivaliokunta edellytti kuitenkin, että kiinteistön omistajalla tai haltijalla tulee olla muutoksenhakuoikeus tuomioistuimeen kiinteistön tilapäistä käyttöä koskevaan päätökseen. Näillä perusteilla pykälässä on kiinteistön tilapäistä käyttöä koskeva muutoksenhakuoikeus.

Perustuslakivaliokunta totesi lausunnoissaan myös, että sotilaallisen harjoituksen käynnissä ollessa tehtäviä ratkaisuja kiinteistöjen käyttämisestä voidaan valiokunnan mielestä hyvin luonnehtia sellaiseksi tosiasialliseksi hallintotoiminnaksi, jossa ei yleensä tehdä valituskelpoisia päätöksiä hallintolainkäyttölain tarkoittamassa mielessä.

Puolustusvaliokunnan mietinnössä painotettiin, että kansalaisten informoimisessa puolustusvoimien tilapäisten harjoitusalueiden ja -kiinteistöjen käytöstä on pääpaino laitettava kiinteistöjen ja maa-alueiden omistajien ja haltijoiden kanssa käytävälle vuoropuhelulle sekä harjoitusalueen asukkaiden oikea-aikaiselle ja kattavalle informoimiselle (PuVM 2/2006 vp).

Puolustusvoimista annetun lain täytäntöönpanoa selvitettäessä on käynyt ilmi, että puolustusvoimien ohjeistuksen mukaan kiinteistöjen tilapäisessä käytössä ensisijaisena ohjeena on sopiminen kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa. Tämä ei kuitenkaan aina ole onnistunut, koska omistajaa tai haltijaa ei tavoiteta esimerkiksi ulkomailla asumisen vuoksi tai omistajaa tai haltijaa ei tiedetä kiinteistörekisteritietojenkaan perusteella. Käytännössä puolustusvoimat on suunnitellut harjoitukset huolellisesti etukäteen maastoon

tutustuen ja kiinteistön omistajat tai haltijat kartoittaen. Jos kyseessä on ollut niin suuri harjoitus, että kiinteistön tilapäistä käyttöä koskeva hallintopäätös on jouduttu tekemään, on järjestetty tilaisuuksia, joissa harjoituksesta on informoitu maanomistajia.

Puolustusvoimat on päätöksen tekemisen jälkeen toimittanut päätöksen julkaistavaksi virallisessa lehdessä ja sellaisessa sanomalehdessä, josta kiinteistön omistajien voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon kiinteistöjen tilapäisestä käytöstä. Käytäntö on puolustusvoimien mukaan perustunut hallintolain (434/2003) 62 §:n mukaiseen yleistiedoksiantoon.

Puolustusvoimien pysyvässä käytössä on omaisuuden lunastuksesta puolustustarkoituksiin annetun lain (1301/1996) mukaisesti lunastettuja kiinteistöjä. Kyseisen lain mukaan omaisuuden lunastuksen katsotaan tapahtuvan puolustustarkoituksiin silloin, kun lunastus on tarpeen puolustusvoimille säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Kun puolustusministeriö on ryhtynyt valmistelemaan mainitun lain mukaista lunastusta, se voi kieltää väliaikaisesti enintään yhdeksi vuodeksi omaisuuden sellaisen käyttämisen, joka saattaa vaarantaa lunastuksen tarkoituksen. Puolustusministeriön päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Jos lunastus myöhemmin raukeaa, on omistajalla ja haltijalla oikeus saada korvaus siitä vahingosta ja haitasta, mitä hänelle kiellon johdosta on aiheutunut.

Puolustusvoimat on myös tehnyt yksityisten omistamien kiinteistöjen harjoituskäyttöä erillisiä sopimuksia silloin, kun harjoituskäyttö on pysyväisluonteista. Tuolloin puolustusvoimien oikeus kiinteistön käyttöön perustuu sopimussuhteeseen. Jos harjoituskäyttö on pitkäaikaista ja usein toistuvaa, ei ole kysymys puolustusvoimista annetun lain 14 §:n mukaisesta kiinteistön tilapäisestä käyttämisestä.

Sopimus kiinteistön tilapäisestä käytöstä voi olla myös suullinen. Puolustusvoimista saadun selvityksen mukaan näin on ohjeistettu ainakin maavoimissa.

Kiinteistöjen tilapäistä käyttöä koskevaa sääntelyä ehdotetaan selvennettäväksi siten, että kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa

sopiminen olisi suoraan laissa säädetty ensisijaiseksi vaihtoehdoksi. Lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännös siitä, että kun puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan alueen, jolla on huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voisi päättää kiinteistön käyttämisestä. Tarkoituksena on, että säännöstä sovellettaisiin lähinnä suurissa sotilaallisissa harjoituksissa, kuten puolustusvoimien pääsotaharjoituksissa. Päätös voitaisiin tällöin antaa tiedoksi hallintolain mukaisella yleistiedoksiannolla. Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voitaisiin noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus kiellä täytäntöönpanoa.

1.3 Organisaatoriset muutokset

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa 2009 (VNS 11/2009 vp) on linjattu, että alueellisten sotilasläänien esikunnat muutetaan aluetoimistoiksi vuoden 2010. Puolustusvoimien organisaation selkeyttämiseksi esityksessä ehdotetaan, että alueelliset sotilasläänit lakkautetaan. Alueellisten sotilasläänien tehtävät siirrettäisiin operatiivisten sotilasläänien esikunnille ja eräille aluetoimistoille. Samalla ehdotetaan, että operatiiviset sotilasläänit olisivat jatkossa nimeltään sotilasläänejä, koska jatkossa ei olisi kuin yhdenlaisia sotilasläänejä.

1.4 Professorin ja sotilasprofessorin tehtävät sekä viran täyttäminen

Puolustusvoimissa on tällä hetkellä 7 professorin virkaa, yksi professorin määräaikainen virka ja yksi fysiologian yhteisprofessori Jyväskylän yliopiston kanssa. Professorin virat on sijoitettu Maanpuolustuskorkeakouluun, joka on puolustusvoimiin kuuluva sotatieteellinen korkeakoulu. Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävänä on edistää sotatieteellistä tutkimusta ja antaa sotatieteellistä opetusta.

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstö on puolustusvoimien viroissa. Maanpuolustuskorkeakoulussa voi olla myös työsuhteessa olevaa henkilöstöä.

Puolustusvoimien viroista säädetään puolustusvoimista annetussa laissa ja puolustusvoimista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1319/2007). Yleiset säännökset valtion virkojen täyttämistä sisältyvät valtion virkamieslakiin (750/1994) ja sen nojalla annettuun valtion virkamiesasetukseen (971/1994). Professorin virka on siviilivirka.

Professorin virkojen tehtäväalat ovat operaatiotaito ja taktiikka, johtaminen, sotilaspedagogiikka, strategia, sotahistoria, sotatekniikka ja sotatalous. Professorin määräaikaisen viran tehtäväala on Venäjän turvallisuuspolitiikka.

Puolustusvoimien professorin virkaan kuuluvista tehtävistä ei ole voimassa olevaa lain tai asetuskentäasista sääntelyä.

Hallituksen esityksestä laiksi Maanpuolustuskorkeakoulusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi antamassaan mietinnössä (PuVM 5/2008 vp) puolustusvaliokunta kiinnitti erityistä huomiota sotilasvirassa toimivien mahdollisuuteen hoitaa professuuria.

Myös upseeri voidaan nimittää professorin virkaan tai valita määräaikaisesti tehtävää hoitamaan viransijaisena. Upseeri saa puolustusvoimilta Maanpuolustuskorkeakoulun professuurin hoitoajaksi virkavapauden ja pystyy professuurijakson päättymisen jälkeen palaamaan puolustusvoimien palvelukseen. Nykysäännökset eivät sen sijaan mahdollista upseerin jäämistä suoraan sotilaseläkkeelle Maanpuolustuskorkeakoulun professorin tehtävästä. Tämä on valiokunnan mielestä epäkohta.

Valtion eläkelain (1295/2006) 98 §:n nojalla upseerin tulee sotilaseläkkeen varmistukseen olla vähintään kolme kalenterivuotta sotilasvirassa ennen eläkeiän saavuttamista. Maanpuolustuskorkeakoulun professuurin kesto on viisi vuotta. Jos upseerin eläkeikä on esimerkiksi 60 vuotta, eivät kaikki professorin tehtävästä kiinnostuneet henkilöt voi sotilaseläkkeen varmistukseen hakea professuuria. Etenkin kahden perättäisen professuurijakson hoitaminen tulee käytännön syistä vaikeaksi.

Valiokunnan mielestä on ristiriitaista, että upseereita kannustetaan kouluttautumaan yhä pitemmälle, mutta jatko-opintojen hyödyntämisessä saatetaan kohdata merkittäviä käytännön ongelmia. Lisäksi tehty linjaus karsii

merkittävällä tavalla upseereiden mielenkiintoa hakeutua professorin tehtäviin Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Erityisesti operaatiotaidon ja taktiikan sekä sotilasjohtamisen alat edellyttävät myös sotilasosaamista. Operaatiotaidolle ja taktiikalle ei ole suoraa vastinetta siviiliyliopistoissa, kuten sotatekniikalla on tekniikka ja yleisesti luonnontieteet. Vastaavasti sotilasjohtamisessa on paljon sellaisia osaamisvaatimuksia, joiden hankkiminen onnistuu käytännössä vain Maanpuolustuskorkeakoulussa tai vastaavassa sotatieteellisessä yliopistossa.

Puolustusvoimista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:n 3 momentin mukaan professorin viran täyttämässä noudatetaan, mitä korkeakoulun professorin ja apulaisprofessorin viran täyttämistä annetussa laissa (856/1991) säädetään. Ehdollepanoviranomaisena toimii Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusneuvosto.

Yliopistolain voimaannpanosta annetun lain (559/2009) 2 §:n nojalla uuden yliopistolain (558/2009) tullessa voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010 kumotaan edellä mainittu korkeakoulun professorin ja apulaisprofessorin viran täyttämistä annettu laki. Samassa yhteydessä kumoutuu mainitun lain nojalla annettu samanniminen asetus (1581/1991). Mainittujen säädösten kumoutuminen aiheuttaa tarpeen sisällyttää professorin virantäyttöä koskeva perussääntely puolustusvoimia ja Maanpuolustuskorkeakoulua koskevaan lainsäädäntöön.

Professorin valintaa koskeva sääntely on nykyisin uuden yliopistolain 33 §:ssä, jossa säädetään myös professorin tehtävistä ja arvonimestä. Yliopiston käytännöt valintamenettelyn osalta ja kelpoisuusvaatimukset tehtäviin on jätetty yliopiston omaan päätösvaltaan johtosäännöllä määrättäväksi.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on parantaa edelleen puolustusvoimista annetun lain toimivuutta ja ehkäistä esiin tulleita tulkintaepäselvyyksiä.

Kiinteistöjen tilapäistä käyttöä koskevaa sääntelyä ehdotetaan selvennettäväksi siten, että kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa

sopiminen olisi suoraan laissa säädetty ensisijaiseksi vaihtoehdoksi. Lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännös siitä, että kun puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan alueen, jolla on huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voisi päättää kiinteistön käyttämisestä. Päätös voitaisiin tällöin antaa tiedoksi hallintolain mukaisella yleistiedoksiannolla. Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voitaisiin noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus kiellä täytäntöönpanoa.

Alueelliset sotilasläänit lakkautettaisiin. Alueellisten sotilasläänien tehtävät siirrettäisiin operatiivisten sotilasläänien esikunnille ja erälle aluetoimistoille. Samalla ehdotetaan, että operatiiviset sotilasläänit olisivat jatkossa nimeltään sotilasläänejä.

Esityksen tavoitteena on lisäksi sisällyttää perussäännökset professorin ja sotilasprofessorin tehtävistä ja virantäyttömenettelystä sekä sotilasprofessorin eroamisesta puolustusvoimista annettuun lakiin.

Professorin ja sotilasprofessorin tulisi harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä, antaa siihen perustuvaa opetusta ja seurata tieteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Puolustusvoimiin luotaisiin mahdollisuus perustaa uusia sotilasprofessorin virkoja, jotka olisivat sekä upseerin virkoja että sotilasvirkoja. Puolustusvoimien sotilasvirkaan nimittävältä vaaditaan, että hän on suorittanut Suomen puolustusvoimissa tai rajavartiolaitoksessa asevelvollisuuden aseellisessa palveluksessa tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen ja että hän on terveydeltään ja fyysiseltä kunnoltaan virkaan sopiva (laki puolustusvoimista, 37 §). Valtion virkamieslain 7 §:n (281/2000) nojalla puolustusministeriön, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen virkaan voidaan nimittää vain Suomen kansalainen.

Professorin virkojen muuttaminen sotilasprofessorin viroiksi olisi tarkoituksenmukaista tehdä vain operatiotaidon ja taktiikan sekä mahdollisesti johtamisen tehtävälaloilla. Nämä tehtävälalat edellyttävät sotilaallista

asiantuntemusta ja niillä on merkitystä myös sodan ajan toiminnassa. Puolustusministeriö päättäisi sotilasprofessorin viran perustamisesta tai tarvittaessa professorin viran muuttamisesta sotilasprofessorin viraksi valtion virkamiesasetuksen 3 §:n 2 momentin 10 kohdan nojalla.

Professorin ja sotilasprofessorin valintamenettelyssä keskeisiä olisivat avoin haku ja vertaisarviointi. Pääsääntöisesti professorin ja sotilasprofessorin virka tulisi asettaa julkisesti haettavaksi. Menettely vastaisi nykytilaa. Lakiin otettaisiin myös säännös kutsumismenettelystä. Siinä virkaa ei julisteta haettavaksi. Kutsumismenettely on hakumenettelyä yksinkertaisempi ja nopeampi, mutta se ei takaa yhtä suurta julkisuutta eikä mahdollista virasta kiinnostuneiden ansioiden arviointia tai vertailua. Professorin ja sotilasprofessorin virka voitaisiin täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun virkaan voidaan kutsua ansioitunut henkilö tai henkilö nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen. Kutsumenettely olisi tyypillisempää sotilasprofessorin virkaan nimittämisessä. Virkaan voitaisiin nimittää kutsusta vain henkilö, joka kiistatta täyttää kelpoisuusvaatimukset. Professorin ja sotilasprofessorin virantäyttömenettelystä määrättäisiin tarkemmin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

Lisäksi puolustusvoimista annettuun lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös professorin ja sotilasprofessorin virantäyttöön kuuluvasta asiantuntijamenettelystä. Hakijoiden ja virkaan kutsuttavien kelpoisuudesta ja ansioista on ennen nimittämistä pyydyttävä lausunto vähintään kahdelta asiantuntijalta, kun henkilö nimitetään virkaan tai vähintään kahden vuoden määräaikaiseen virkasuhteeseen. Asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävästä määrättäisiin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

Sotilasprofessorin nimittäisi virkaan tasavallan presidentti puolustusvoimain komentajan esittelystä. Professorin eroamiseksi ehdotetaan 60 vuotta.

Maanpuolustuskorkeakoulusta annettuun lakiin lisättäisiin tarvittavat viittaussäännökset puolustusvoimista annettuun lakiin.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Alueellisten sotilasläänien lakkauttaminen ja niiden tehtävien siirtäminen nykyisille operatiivisille sotilaslääneille ja eräille aluetoimistoille ei aiheuta merkittäviä taloudellisia kustannuksia. Muutos ei aiheuta esimerkiksi rakentamistarpeita eikä näin ollen vuokratilustusten kasvamista.

Alueellisissa sotilaslääneissä on tällä hetkellä yhteensä 59 tehtävää. Muutoksen kohteena olevan henkilöstön tehtävien määrä on 16. Nykyiset määräaikaiset työsuhteet päätetään määräaikaisuuden päättyessä. Henkilöstöä siirretään myös muihin puolustusvoimien hallintoyksiköihin kuin aluetoimistoihin.

Kiinteistön tilapäistä käyttöä koskevan säännöksen selventämisellä sekä professorin ja sotilasprofessorin tehtäviä tai virantäyttöä koskevilla säännösehdoituksilla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Alueelliset sotilasläänit ja niiden esikunnat, eli Vaasassa sijaitseva Pohjanmaan sotilasläänin esikunta, Kuopiossa sijaitseva Savo-Karjalan sotilasläänin esikunta ja Rovaniemellä sijaitseva Lapin sotilasläänin esikunta, lakkautetaan 31 päivänä joulukuuta 2009.

Nykyisten alueellisten sotilasläänien tehtävät jaetaan operatiivisten sotilasläänien esikunnille ja alueellisten sotilasläänien alueilla sijaitseville aluetoimistoille siten, että aluetoimistojen tehtävät eli lähinnä asevelvollisuusasiat siirtyvät sellaisinaan Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin aluetoimistoille ja alueellisten sotilasläänien esikuntien muut tehtävät operatiivisten sotilasläänien esikunnille. Muita tehtäviä ovat esimerkiksi vartiointi ja operatiivinen suunnittelu.

Käytännössä Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin aluetoimistot lakkautetaan ja perustetaan uudelleen. Tämä johtuu siitä, että sekä alueellisissa sotilaslääneissä että aluetoimistoissa nykyisin olevaa henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesti aluetoimistojen uusien, alueellisilta sotilaslääneiltä siirtyvien, ja

aluetoimiston nykyisten tehtävien jakamisessa.

Alueellisten sotilasläänien lakkauttamisella ja niiden tehtävien siirtämisellä ei ole kielellisiä vaikutuksia.

Professorin virantäyttömenettelyn toteuttamisesta vastaisivat edelleen pääesikunta ja Maanpuolustuskorkeakoulu kuten nykyisin. Esityksessä ei ehdoteta uusien hallintoelinten perustamista Maanpuolustuskorkeakouluun. Ehdotusten toteuttaminen ei myöskään edellytä uusien virkojen perustamista. Esitys ei aiheuttaisi muutoksia viranomaisten tehtäväjakoon.

3.3 Vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon

Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimus- ja opetushenkilöstö on pääsääntöisesti miespuolista. Naiset eivät ole suorittaneet yhtään tohtorin tutkintoa sotatieteiden alalla. Maanpuolustuskorkeakoulussa ei ole naisprofessoreita, mutta professorin virkoihin on hakenut myös naisia.

Muutos rajoittaisi myös naisten mahdollisuutta hakeutua tehtäväaloille, joihin perustettaisiin sotilasprofessorin virka, koska virka edellyttää asepalveluksen suorittamista ja muiden upseerin kelpoisuusvaatimusten täyttämistä.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu puolustusministeriössä.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Hallituksen esityksestä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä Rajavartiolaitoksen esikunnalta, pääesikunnalta, Maanpuolustuskorkeakoululta, Suomen yliopistojen rehtorien neuvostolta, Professoriliitolta, Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:ltä, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:ltä, Palkansaajajärjestö Pardia ry:ltä, Kadetti-

toverikunta ry:ltä ja Suomen ylioppilaskuntien liitolta.

Lausunnoissa pidettiin tarkoituksenmukaisena, että yliopistoissa professoreihin sovellettavat säännöksen koskisivat myös Maanpuolustuskorkeakoulua. Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Professoriliitto, Maanpuolustuskorkeakoulu ja Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto esittivät, että Maanpuolustuskorkeakoulussakin olisi mahdollista olla tietyissä erityistapauksissa professoreita myös työsuhteessa.

Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry esitti launnossaan, että myös sotilasvirassa toimivalle henkilölle tulisi mahdollistaa professuurin hoitaminen sotilasvirasta käsin. Perinteisen professorin viran lisäksi on nähtävissä tarvetta työsuhteisiin professorin tehtäviin ja sotilastaustaisiin professorin tehtäviin. Näin myös sotilasvirasta eläkkeelle jäänyt upseeri voisi hoitaa professorin tehtäviä. Professoriliitto kiinnitti huomiota siihen, että professorin virkojen lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulussa on nähtävissä tarvetta sotilastaustaisiin professorin tehtäviin. Maanpuolustuskorkeakoulu piti tärkeänä säätää sotilasprofessorista lain tasolla.

Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto esitti harkittavaksi, että puolustusvoimista annetun lain 38 a §:ään lisättäisiin yliopistolain 33 §:n 4 momenttia vastaava säännös siitä, että Maanpuolustuskorkeakoulu voi myöntää palveluksessaan olevalle henkilölle oikeuden käyttää professorin arvonimeä. Professoriliitto korosti, että sekä professorin viran haltijan että professorin arvonimen saajan tulee aina täyttää professorin kelpoisuusvaatimukset.

Tutkija- ja opettajavaihdon mahdollistamiseksi eri maiden yliopistojen ja puolustusvoimiin kuuluvien sotilasopetuslaitosten välillä Maanpuolustuskorkeakoulu esitti launnossaan, että opettajan ja tutkijan vierailuvaan virkaan tai tehtävään tulisi voida nimittää määräaikaisesti myös muun maan kuin Suomen kansalainen. Lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulu esitti Maanpuolustuskorkeakoulusta annettua lakia täydennettäväksi dosenttien tehtäviä, kelpoisuusvaatimuksia ja valintaa koskevalla sääntelyllä.

Lausunnoissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki puolustusvoimista

14 §. Kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus. Lakia säädettyäessä oli yleisperusteluissa kuvattulla tavalla tarkoituksena, että kiinteistöjen tilapäistä käyttöä koskevan puolustusvoimien ja kiinteistön omistajan tai haltijan sopimuksen tulee olla ensisijainen vaihtoehto ja hallintopäätöstä käytettäisiin silloin, kun sopimukseen ei päästä esimerkiksi siksi, ettei kiinteistön omistajaa tai haltijaa tavoiteta tai sopiminen ei muusta syystä ole mahdollista. Selvyyden vuoksi ehdotetaan, että tästä säädetäisiin suoraan laissa 14 §:n 3 momentissa.

Kiinteistöjen käyttöoikeus on nykyisessä pykälässä sidottu ehdottomaan välttämättömyyteen puolustusvoimien sotilaallisten harjoitusten toteuttamisen tai valtakunnan puolustusvalmiuden kohottamisen kannalta. Edelleen käyttöoikeutta rajoittaa sen tilapäisyyden luonne sekä suhteellisuusperiaate kiinteistön omistajalle tai haltijalle aiheutuvaan haittaan ja vahinkoon nähden. Käyttöoikeus on siis näin rajattu tarpeellisuusharkinnallisesti, ajallisesti sekä aiheutettuun haittaan ja vahinkoon suhteutettuna.

Nyt ehdotettua säännöstä on tarkoituksena soveltaa siten, että tilapäisesti käytettävän kiinteistön omistaja tai haltija pyritään aina selvittämään ja tekemään tämän kanssa suullinen tai kirjallinen sopimus kiinteistön tilapäisestä käyttämisestä.

Hallintolain 3 §:n mukaan hallintolakia sovellettaessa hallintosopimuksella tarkoitetaan viranomaisen toimivaltaan kuuluvaa sopimusta julkisen hallintotehtävän hoitamisesta tai sopimusta, joka liittyy julkisen vallan käyttöön. Hallintosopimusta tehtäessä on noudatettava hyvän hallinnon perusteita ja riittävällä tavalla turvattava niiden henkilöiden oikeudet sopimuksen valmistelussa sekä mahdollisuudet vaikuttaa sopimuksen sisältöön, joita sovittava asia koskee.

Kiinteistön tilapäinen käyttö on aiemmissa esitöissä kuvattuna mukaisesti (HE 264/2006 vp s. 27) edellytys puolustusvoimien lakisää-

teisten tehtävien toteuttamiselle. Voimassa olevan 4 momentin mukaan kiinteistön käyttämisestä suoritettuihin vahingonkorvauksiin tyytymätön saa hakea korvauspäätökseen muutosta hallintolainkäytön mukaisessa järjestyksessä. Sopimus olisi siis luonteeltaan hallintolain 3 §:n tarkoittama hallintosopimus. Hallintosopimukseen on katsottu voivan sisältyä myös yksityisoikeudellisia sopimusehtoja.

Tapauksissa, joissa omistajan tai haltijan kanssa ei päästä sopimukseen, puolustusvoimien alue- ja paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voi tehdä kiinteistön käyttämisestä nykyisen 3 momentin mukaisen hallintopäätöksen. Päätös voitaisiin tehdä esimerkiksi tilanteissa, joissa omistaja tai haltija ei suostu sopimukseen taikka omistajan tai haltijan selvittäminen osoittautuu mahdottomaksi esimerkiksi kiinteistörekisteritietojen puutteellisuuden vuoksi.

Suuria, sotilaallisia harjoituksia eli lähinnä puolustusvoimien pääsotaharjoituksia varten pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Jos puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan esimerkiksi usean kunnan alueella olevan alueen, jolla on huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voisi päättää kiinteistön käyttämisestä. Päätös voitaisiin tällöin antaa tiedoksi hallintolain (434/2003) mukaisella yleistiedoksiannolla. Kyseessä olisi poikkeussäännös, jota sovellettaisiin lähinnä vain puolustusvoimien pääsotaharjoituksia varten. Puolustusvoimilta saadun tiedon mukaan näissä tilanteissa kiinteistöjä tai niiden omistajia tai haltijoita voi olla jopa tuhansia.

Yleistiedoksianto voitaisiin toteuttaa siten, että puolustusvoimat julkaisee tiedon kiinteistöjen tilapäistä käyttämisestä koskevasta päätöksestä esimerkiksi virallisessa lehdessä ja sopivissa sanomalehdissä. Päätöksen liitteenä voisi olla kartta, johon on merkitty käytettävät alueet. Päätös olisi nähtävillä esimerkiksi puolustusvoimien toimitiloissa. Tiedot-

tamista voitaisiin tehostaa myös laittamalla päätös nähtäville internetiin.

Sopimisen ohella on erityisen tärkeää, että sotilaallisista harjoituksista tiedotetaan riittävän hyvissä ajoin ja tehokkaasti. Tiedottamisessa voidaan käyttää esimerkiksi tiedotustilaisuuksia, valtakunnallisia ja alueellisia sanomalehtiä, sähköisiä viestimiä sekä internetiä. Tiedottamisesta tulee huolehtia riippumatta siitä, millä perusteella kiinteistöt ovat puolustusvoimien tilapäisessä käytössä. Paitisi kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden, myös muun muassa lähiseudun asukkaiden riittävä tiedonsaanti on turvattava.

Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voitaisiin noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jotta suuren sotilaallisen harjoituksen toteuttaminen ei estyisi esimerkiksi yhden valituksen vuoksi. Käytännössä on ollut tilanteita, joissa alueiden omistussuhteet ovat sellaisia, että jokaisen alueella olevan kiinteistön käyttäminen on tarpeen sotilaallisen harjoituksen toteuttamiselle. Muutoksenhakijan oikeusturvan vuoksi hallinto-oikeus voisi harakintansa mukaan kieltää täytäntöönpanon.

Hallintosopimusta koskevat riidat käsitellään hallintolainkäyttölain (585/1996) 69 §:n mukaisesti hallinto-oikeudessa, jonka päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Koska hallintoriitamenettely ja sen soveltamisala ei aina ole yksityisen tiedossa, lisättäisiin 5 momenttiin asiaa koskeva informatiivinen säännös, jonka mukaan kiinteistön käyttöä koskevaa sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Vastaava säännös on esimerkiksi kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 57 §:ssä ja talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) 5 §:ssä.

28 §. Alue- ja paikallishallinto sekä maakuntajoukot. Nykyisen puolustusvoimista annetun lain 28 §:n 1 momentin mukaan maa on jaettu sotilaslääneihin. Operatiivisen sotilasläänin esikunta on maavoimien esikunnan alainen aluehallintoviranomainen. Alueellisen sotilasläänin esikunta ja aluetoimisto ovat operatiivisen sotilasläänin esikunnan alaisia aluehallintoviranomaisia. Maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa 2009 (VNS 11/2009 vp) on linjattu, että alueellisten sotilasläänien esikunnat muutetaan aluetoimistoiksi vuoteen 2010. Maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin annetun valtioneuvoston asetuksen (961/2007) mukaan alueellisia sotilasläänejä ovat Pohjanmaan sotilaslääni, joka muodostuu Pohjanmaan aluetoimiston toimialueesta, Savo-Karjalan sotilaslääni, joka muodostuu Pohjois-Savon aluetoimiston toimialueesta sekä Lapin sotilaslääni, joka muodostuu Lapin aluetoimiston toimialueesta.

Puolustusvoimien organisaation selkeyttämiseksi pykälässä ehdotetaan, että alueelliset sotilasläänit lakkautetaan. Samalla ehdotetaan, että jäljelle jääviä nykyisiä operatiivisia sotilasläänejä kutsuttaisiin sotilaslääneiksi, koska jatkossa ei olisi kuin yhdenlaisia sotilasläänejä.

Muutoksen johdosta tulee muuttaa myös maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:ää, sotilas- ja palvelusarvoista sekä puolustusvoimien tunnuskuvausta annetun tasavallan presidentin asetuksen (1490/2007) 16 §:n 6 momenttia ja toimivallan jaosta sotilaskäskyasioissa annettua tasavallan presidentin asetusta (1089/2007). Asetusmuutokset tulisivat voimaan samaan aikaan kuin tässä esityksessä ehdotetut lainmuutokset.

Alueellisten sotilasläänien tehtävät siirrettiin nykyisille operatiivisten sotilasläänien esikunnille sekä Pohjanmaan aluetoimistolle, Pohjois-Savon aluetoimistolle ja Lapin aluetoimistolle.

Sotilasläänien esikunnille siirtyvät tehtävät liittyisivät esimerkiksi vartiointiin ja operatiiviseen suunnitteluun. Aluetoimistoille siirtyvät tehtävät olisivat asevelvollisuusasioita.

Käytännössä Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin aluetoimistot lakkautetaan ja perustetaan uudelleen. Tämä johtuu siitä, että sekä alueellisissa sotilaslääneissä että aluetoimistoissa nykyisin olevaa henkilöstöä kohdellaan yhdenvertaisesti aluetoimistojen uusien, alueellisilta sotilaslääneiltä siirtyvien, ja aluetoimiston nykyisten tehtävien jakamisessa.

38 §. *Virkaan nimittäminen ja tehtävään määrääminen.* Perustuslain 128 §:n 2 momentin mukaan puolustusvoimien upseerit nimittää virkaan tasavallan presidentti. Uusi sotilasprofessorin virka olisi upseerin virka. Tästä säädettäisiin puolustusvoimista annetussa asetuksessa. Professorin ja sotilasprofessorin tehtävät ovat ylimmät tieteelliset tehtävät Maanpuolustuskorkeakoulussa. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että presidentti päättäisi sotilaallisena nimitysasiana sotilasprofessorin nimittämisestä. Presidentti tekisi päätöksen puolustusvoimain komentajan esittelystä. Puolustusministerillä on tällöin oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta, mikä on tärkeää myös siksi, että puolustusministeri nimittää virkaan muut professorit.

38 a §. *Professorin ja sotilasprofessorin tehtävät ja viran täyttäminen.* Pykälään ehdotetaan sisällytettäväksi yliopistolakia vastaava perussääntely professorin ja sotilasprofessorin tehtävistä ja valinnasta.

Professorin ja sotilasprofessorin tulisi harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä, antaa siihen perustuvaa opetusta ja seurata tieteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Professorin ja sotilasprofessorin virka tulisi asettaa julkisesti haettavaksi. Pääesikunta julistaa virat haettavaksi. Professorin ja sotilasprofessorin virka voitaisiin täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun virkaan voidaan kutsua ansioitunut henkilö tai henkilö nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen. Virkaan voitaisiin nimittää kutsusta vain henkilö, joka kiistatta täyttää kelpoisuusvaatimukset.

Hakijoiden ja virkaan kutsuttavien kelpoisuudesta ja ansioista olisi ennen nimittämistä pyydettyä lausunto vähintään kahdelta asiantuntijalta, kun henkilö nimitetään virkaan tai vähintään kahden vuoden määräaikaiseen virkasuhteeseen. Asiantuntijan esteellisyyteen sovellettaisiin hallintolain (434/2003) 27—29 §:ää. Asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävästä määrättäisiin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

Professorin ja sotilasprofessorin virantäyttömenettelystä määrättäisiin tarkemmin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

47 §. *Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua eroamisikänsä jälkeen.* Sotilasprofessorin eroamisikä olisi 60 vuotta. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan, jossa säädetään niistä sotilasviroista, joissa eroamisikä on 60 vuotta, ehdotetaan lisättäväksi sotilasprofessorin virka.

1.2 Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta

13 §. *Henkilöstö.* Informatiivisuuden vuoksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että professorin tehtävistä ja menettelystä professorin virkaa täytettäessä säädetään erikseen. Tällä tarkoitettaisiin puolustusvoimista annettuun lakiin ehdotettua uutta 38 a §:ää.

34 §. *Johtosääntö ja työjärjestys.* Pykälän 1 momentissa säädetään johtosäännössä määrättävistä asioista. Johtosäännössä määrättäviin asioihin esitetään lisättäväksi professorin viran täyttömenettely ja puolustusvoimista annetun lain 38 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden valinta, toiminta ja tehtävät. Perussäännös professorin tehtävistä ja virantäytöstä olisi puolustusvoimista annetussa laissa.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Esityksen johdosta tulee muuttaa maan ja kamisesta sotilasläänneihin ja aluetoimistoihin annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:ää, sotilas- ja palvelusarvoista sekä puolustusvoimien tunnuskuvasta annetun tasavallan presidentin asetuksen (1490/2007) 16 §:n 6 momenttia ja toimivallan jaosta sotilaskäskeysiöissä annettua tasavallan presidentin asetusta (1089/2007). Muutostarpeet johtuvat alueellisten sotilasläänien lakkauttamisesta ja siitä, että operatiiviset sotilasläänit olisivat jatkossa nimeltään sotilasläännejä.

Puolustusvoimista annettun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n luetteloon puolustusvoimien viroista lisättäisiin sotilasprofessorin virka, joka olisi upseerin virka ja sotilasvirka. Sotilasprofessorin erityiset kelpoisuusvaatimukset lisättäisiin asetuksen 12 §:ään. Asetuksen 14 §:ään lisättäisiin säännös siitä, että professorin arvonimen saajalta edellytettäisiin professorin viran kelpoisuusvaatimusten täyttämistä. Asetuksen 16 §:ään, jossa sääde-

tään viran haettavaksi julistamisesta, olisi tarkoituksenmukaista ottaa viittaus puolustusvoimista annetun lain ehdotettuun 38 a §:ään, jossa säädettäisiin professorin viran haettavaksi julistamisesta.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2010 alusta.

Ensimmäiseen lakiehdotukseen sisältyisi siirtymäsäännös. Professorin virantäyttömenettelyyn, joka on vireillä lakien voimaan tullessa, sovelletaan lakien voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

4 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Ehdotus liittyy perustuslain 15 §:ssä säädettyyn omaisuuden suojaan. Perustuslakivaliokunnan mukaan (PeVL 51/2006 vp) perustuslain 15 §:ssä turvatus omaisuudensuojan kannalta merkitykselliselle sääntelylle kiinteistöjen tilapäisestä käyttämisestä on sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvä painava yhteiskunnallinen tarve. Sotilaallisen harjoitustoiminnan ja puolustusvalmiuden kohottamisen tarpeet ovat perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä perusteita rajoittaa omaisuuden suoja.

Omaisuuden suojaa pyrittäisiin vahvistamaan korostamalla kiinteistöjen tilapäisestä käyttämisestä sopimista säätämällä siitä suoraan laissa. Nykyisin sopimista edellytetään puolustusvoimista annetun lain esitöissä. Lakiin ehdotetaan myös lisättäväksi säännös siitä, että kun puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan alueen, jolla on huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voisi

myös päättää kiinteistön käyttämisestä. Säännöstä on tarkoitus soveltaa vain erittäin suurissa sotilaallisissa harjoituksissa, kuten pääsotaharjoituksena. Päätös voitaisiin tällöin antaa tiedoksi hallintolain mukaisella yleis-tiedoksiannolla.

Kiinteistön tilapäistä käyttämistä koskevaan hallintopäätökseen on perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaisesti muutoksenhakuoikeus. Ehdotuksen mukaan päätöstä voitaisiin noudattaa muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakijan oikeusturva taattaisiin sillä, että hallinto-oikeus voisi harkintansa mukaan kieltää täytäntöönpanon.

Alueellisten sotilaslääniä lakkauttaminen ei muuttaisi sitä, että puolustusvoimista annetun lain 3 luvussa säädettäisiin edelleen perustuslain 119 §:n mukaisesti muun muassa aluehallinnon perusteista.

Sotilasprofessorin viran perustamisen ei katsota olevan ongelmallista yhdenvertaisuutta koskevan perustuslain 6 §:n kanssa. Sotilasprofessorin viran eroamisistä säädetäisiin esityksen mukaan puolustusvoimista annetun lain 47 §:ssä. Perustuslain 80 §:n 1 momentin säännös lain alasta kattaa perustuslakiesityksen nimenomaisen perustelutmaininnan ja valiokunnan siihen pohjautuvan lausuntokäytännön mukaan myös virkamiesten oikeusaseman perusteet (PeVL 51/2006 vp). Perustuslakivaliokunta on katsonut, että pakollisen eroamisen säätäminen työntekijälle on mahdollista vain perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttävällä lailla (PeVL 60/2002 vp, s. 5).

Tässä esitetyillä perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (551/2007) 14 §, 28 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 47 §:n 1 momentin 2 kohta, sekä *lisätään* lakiin uusi 38 a § seuraavasti:

14 §

Kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus

Puolustusvoimilla on oikeus tilapäisesti käyttää muita kuin pysyvässä käytössään olevia kiinteistöjä, jos se on sotilaallisen harjoitustoiminnan tai puolustusvalmiuden kohottamisen kannalta välttämätöntä. Puolustusvoimat ei kuitenkaan saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa tai vahinkoa omaisuudelle.

Puolustusvoimilla ei kuitenkaan ole oikeutta käyttää asuinrakennuksia, niihin liittyviä piha- ja puutarha-alueita, korjaamattomia viljelysmaita eikä maa- ja metsätaloudellisia koekenttiä.

Puolustusvoimien 1 momentissa tarkoitusta kiinteistön käyttämisestä sovitaan suullisesti tai kirjallisesti kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa. Jos sopimukseen ei päästä, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voi päättää kiinteistön käyttämisestä.

Jos puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan alueen, jolla on huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voi päättää kiinteistöjen käyttämisestä. Päätös voidaan tällöin antaa tiedoksi hallintolain (434/2003) mukaisella yleistiedoksiannolla.

Kiinteistön käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta suoritetaan kiinteistön omistajalle tai haltijalle käyvän hinnan mukainen korvaus. Korvauspäätökseen samoin kuin kiinteistön käyttöä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolain-

käyttölaissa (586/1996) säädetään. Korvaukseen oikeutetulle on valitusmenettelystä huolimatta viivytyksettä suoritettava määrä, josta ei ole erimielisyyttä. Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voidaan noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus kiellä täytäntöönpanoa. Kiinteistön käyttöä koskevaa sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

28 §

Alue- ja paikallishallinto sekä maakuntajoukot

Maa on jaettu sotilaslääneihin. Sotilasläänin esikunta on maavoimien esikunnan alainen aluehallintoviranomainen. Aluetoimisto on sotilasläänin esikunnan alainen aluehallintoviranomainen. Maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin säädetään valtioneuvoston asetuksella.

38 §

Virkaan nimittäminen ja tehtävään määrääminen

Presidentti päättää sotilaallisena nimitysasiana muun kuin 1 momentissa tarkoitettua upseerin ja sotilasprofessorin nimittämisestä ja upseerin määräämisestä tasavallan presidentin adjutanttin tehtävään. Presidentti tekee päätöksen sotilaallisissa nimitysasioissa puolustusvoimain komentajan esittelystä.

Päätöksen varmentaa puolustusvoimain komentaja. Tällaista asiaa presidentille esiteltäessä puolustusministerillä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta.

38 a §

Professorin ja sotilasprofessorin tehtävät sekä viran täyttäminen

Professorin ja sotilasprofessorin tulee harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä, antaa siihen perustuvaa opetusta ja seurata tieteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Professorin ja sotilasprofessorin virka tulee asettaa julkisesti haettavaksi. Professorin ja sotilasprofessorin virka voidaan täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun virkaan voidaan kutsua ansioitunut henkilö tai henkilö nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen. Virkaan voidaan nimittää kutsusta vain henkilö, joka kiistatta täyttää kelpoisuusvaatimukset.

Hakijoiden ja virkaan kutsuttavien kelpoisuudesta ja ansioista on ennen nimittämistä pyydettävä lausunto vähintään kahdelta asiantuntijalta, jos henkilö nimitetään virkaan tai vähintään kahden vuoden määräaikaiseen virkasuhteeseen. Asiantuntijan esteellisyyteen sovelletaan hallintolain 27—29 §:ää.

Asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävästä määrätään Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

Professorin ja sotilasprofessorin virantäytömenettelystä määrätään tarkemmin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

47 §

Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua eroamisien jälkeen

Eroamisikä sotilasvirassa on:

2) pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, everstin ja kommodorin sekä sotilasprofessorin virassa tai valtioneuvoston ase-
tuksella tarkemmin säädettävässä näihin rinnastuvassa muussa sotilasvirassa 60 vuotta, kuitenkin lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalinvirassa 55 vuotta ja everstin virassa 52 vuotta; sekä

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Professorin virantäytömenettelyyn, joka on vireillä tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 13 ja 34 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Maanpuolustuskorkeakoulusta 30 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (1121/2008) 13 § ja 34 §:n 1 momentti seuraavasti:

13 §

Henkilöstö

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstö on puolustusvoimien viroissa. Maanpuolustuskorkeakoulussa voi olla myös työsuhteessa olevaa henkilöstöä. Virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädetään erikseen.

Professorin ja sotilasprofessorin tehtävistä ja menettelystä professorin ja sotilasprofessorin virkaa täytettäessä säädetään puolustusvoimista annetussa laissa.

sotilasprofessorin viran täyttömenettelystä, puolustusvoimista annetun lain 38 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävästä, opetuksen järjestelystä, opiskelijavalintamenettelystä, opiskelijoiden arvostelusta ja tarvittaessa muistakin opintoja koskevista asioista määrätään puolustusvoimain komentajan vahvistamassa johtosäännössä. Toimivallasta antaa johtosäännössä tarkempia määräyksiä muualla kuin Maanpuolustuskorkeakoulussa annettavan sotatieteellisen opetuksen ohjauksesta säädetään 10 §:n 1 momentissa.

34 §

Johtosääntö ja työjärjestys

Sen lisäksi, mitä 9 §:n 2 momentissa ja puolustusvoimista annetussa laissa säädetään, Maanpuolustuskorkeakoulun professorin ja

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Puolustusministeri *Jyri Häkämies*

1.

Laki**puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (551/2007) 14 §, 28 §:n 1 momentti, 38 §:n 2 momentti ja 47 §:n 1 momentin 2 kohta, sekä *lisätään* lakiin uusi 38 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

14 §

14 §

*Kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus**Kiinteistöjen tilapäinen käyttöoikeus*

Puolustusvoimilla on oikeus tilapäisesti käyttää muita kuin pysyvässä käytössään olevia kiinteistöjä, jos se on sotilaallisen harjoitustoiminnan tai puolustusvalmiuden kohottamisen kannalta välttämätöntä. Puolustusvoimat ei kuitenkaan saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa tai vahinkoa omaisuudelle.

Puolustusvoimilla ei kuitenkaan ole oikeutta käyttää asuinrakennuksia, niihin liittyviä piha- ja puutarha-alueita, korjaamattomia viljelysmaita eikä maa- ja metsätaloudellisia koekenttiä.

Puolustusvoimien 1 momentissa tarkoitusta kiinteistön käyttämisestä päättää puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja.

Puolustusvoimilla on oikeus tilapäisesti käyttää muita kuin pysyvässä käytössään olevia kiinteistöjä, jos se on sotilaallisen harjoitustoiminnan tai puolustusvalmiuden kohottamisen kannalta välttämätöntä. Puolustusvoimat ei kuitenkaan saa aiheuttaa tarpeetonta haittaa tai vahinkoa omaisuudelle.

Puolustusvoimilla ei kuitenkaan ole oikeutta käyttää asuinrakennuksia, niihin liittyviä piha- ja puutarha-alueita, korjaamattomia viljelysmaita eikä maa- ja metsätaloudellisia koekenttiä.

Puolustusvoimien 1 momentissa tarkoitusta kiinteistön käyttämisestä *sovitaan suullisesti tai kirjallisesti kiinteistön omistajan tai haltijan kanssa. Jos sopimukseen ei päästä*, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja *voi päättää kiinteistön käyttämisestä.*

Jos puolustusvoimat tarvitsee samalla kertaa käyttöönsä laajan alueen, jolla on huomattava määrä kiinteistöjä tai kiinteistöillä on huomattava määrä omistajia tai haltijoita, puolustusvoimien alue- tai paikallishallintoviranomainen tai harjoituksen johtaja voi päättää kiinteistöjen käyttämisestä. Päätös voidaan tällöin antaa tiedoksi hallintolain (434/2003) mukaisella yleistiedoksiannolla.

Kiinteistön käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta suoritetaan kiinteistön omistajalle tai haltijalle käyvän hinnan mukainen korvaus. Korvauspäätökseen samoin kuin kiinteistön

Kiinteistön käyttämisestä aiheutuneesta vahingosta suoritetaan kiinteistön omistajalle tai haltijalle käyvän hinnan mukainen korvaus. Korvauspäätökseen samoin kuin kiinteis-

käyttöä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Korvaukseen oikeutetulle on valitusmenettelystä huolimatta viivytyksettä suoritettava määrä, josta ei ole erimielisyyttä.

tön käyttöä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Korvaukseen oikeutetulle on valitusmenettelystä huolimatta viivytyksettä suoritettava määrä, josta ei ole erimielisyyttä. *Kiinteistön käyttöä koskevaa päätöstä voidaan noudattaa muutoksenhausta huolimatta, jollei hallinto-oikeus kiellä täytäntöönpanoa. Kiinteistön käyttöä koskevaa sopimusta koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

28 §

28 §

Alue- ja paikallishallinto sekä maakuntajoukot

Alue- ja paikallishallinto sekä maakuntajoukot

Maa on jaettu sotilaslääneihin. *Operatiivisen sotilasläänin* esikunta on maavoimien esikunnan alainen aluehallintoviranomainen. *Alueellisen sotilasläänin esikunta ja* aluetoimisto ovat operatiivisen sotilasläänin esikunnan alaisia aluehallintoviranomaisia. Maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Maa on jaettu sotilaslääneihin. Sotilasläänin esikunta on maavoimien esikunnan alainen aluehallintoviranomainen. Aluetoimisto on sotilasläänin esikunnan *alainen aluehallintoviranomainen*. Maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin säädetään valtioneuvoston asetuksella.

38 §

38 §

Virkaan nimittäminen ja tehtävään määrääminen

Virkaan nimittäminen ja tehtävään määrääminen

Presidentti päättää sotilaallisena nimitysasiana muun kuin 1 momentissa tarkoitetun upseerin nimittämisestä ja upseerin määräämisestä tasavallan presidentin adjutantin tehtävään. Presidentti tekee päätöksen sotilaallisissa nimitysasioissa puolustusvoimain komentajan esittelystä. Päätöksen varmentaa puolustusvoimain komentaja. Tällaista asiaa presidentille esiteltäessä puolustusministerillä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta.

Presidentti päättää sotilaallisena nimitysasiana muun kuin 1 momentissa tarkoitetun upseerin *ja sotilasprofessorin* nimittämisestä ja upseerin määräämisestä tasavallan presidentin adjutantin tehtävään. Presidentti tekee päätöksen sotilaallisissa nimitysasioissa puolustusvoimain komentajan esittelystä. Päätöksen varmentaa puolustusvoimain komentaja. Tällaista asiaa presidentille esiteltäessä puolustusministerillä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta.

38 a §

Professorin ja sotilasprofessorin tehtävät sekä viran täyttäminen

Professorin ja sotilasprofessorin tulee harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä, antaa siihen perustuvaa opetusta ja seurata tieteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Professorin ja sotilasprofessorin virka tulee asettaa julkisesti haettavaksi. Professorin ja sotilasprofessorin virka voidaan täyttää kutsusta haettavaksi julistamatta silloin, kun virkaan voidaan kutsua ansioitunut henkilö tai henkilö nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen. Virkaan voidaan nimittää kutsusta vain henkilö, joka kiistatta täyttää kelpoisuusvaatimukset.

Hakijoiden ja virkaan kutsuttavien kelpoisuudesta ja ansioista on ennen nimittämistä pyydettävä lausunto vähintään kahdelta asiantuntijalta, jos henkilö nimitetään virkaan tai vähintään kahden vuoden määräaikaiseen virkasuhteeseen. Asiantuntijan esteellisyyteen sovelletaan hallintolain 27—29 §:ää. Asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävistä määrätään Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

Professorin ja sotilasprofessorin virantäyttömenettelystä määrätään tarkemmin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

47 §

Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua eroamisiän jälkeen

Eroamisikä sotilasvirassa on:

2) pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, everstin ja kommodorin virassa tai valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävässä näihin rinnastuvassa muussa sotilasvirassa 60 vuotta, kuitenkin lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalinvirassa 55 vuotta ja everstin virassa 52 vuotta; sekä

47 §

Eroamisikä ja oikeus jatkaa palvelua eroamisiän jälkeen

Eroamisikä sotilasvirassa on:

2) pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, everstin ja kommodorin sekä sotilasprofessorin virassa tai valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävässä näihin rinnastuvassa muussa sotilasvirassa 60 vuotta, kuitenkin lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalinvirassa 55 vuotta ja everstin virassa 52 vuotta; sekä

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20__.*

Professorin virantäyttömenettelyyn, joka on vireillä tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 13 ja 34 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Maanpuolustuskorkeakoulusta 30 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (1121/2008) 13 § ja 34 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

13 §

13 §

*Henkilöstö**Henkilöstö*

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstö on puolustusvoimien viroissa. Maanpuolustuskorkeakoulussa voi olla myös työsuhteessa olevaa henkilöstöä. Virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädetään erikseen.

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstö on puolustusvoimien viroissa. Maanpuolustuskorkeakoulussa voi olla myös työsuhteessa olevaa henkilöstöä. Virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädetään erikseen.

Professorin ja sotilasprofessorin tehtävistä ja menettelystä professorin ja sotilasprofessorin virkaa täytettäessä säädetään puolustusvoimista annetussa laissa.

34 §

34 §

*Johtosääntö ja työjärjestys**Johtosääntö ja työjärjestys*

Sen lisäksi, mitä *edellä* 9 §:n 2 momentissa säädetään, Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksen järjestelystä, opiskelijavalintamenettelystä, opiskelijoiden arvostelusta ja tarvittaessa muistakin opintoja koskevista asioista määrätään puolustusvoimain komentajan vahvistamassa johtosäännössä. Toimivallasta antaa johtosäännössä tarkempia määräyksiä muualla kuin Maanpuolustuskorkeakoulussa annettavan sotatieteellisen opetuksen ohjauksesta säädetään 10 §:n 1 momentissa.

Sen lisäksi, mitä 9 §:n 2 momentissa ja *puolustusvoimista annetussa laissa* säädetään, Maanpuolustuskorkeakoulun *professorin ja sotilasprofessorin viran täyttömenettelystä, puolustusvoimista annetun lain 38 §:ssä tarkoitettujen asiantuntijoiden valinnasta, toiminnasta ja tehtävästä*, opetuksen järjestelystä, opiskelijavalintamenettelystä, opiskelijoiden arvostelusta ja tarvittaessa muistakin opintoja koskevista asioista määrätään puolustusvoimain komentajan vahvistamassa johtosäännössä. Toimivallasta antaa johtosäännössä tarkempia määräyksiä muualla kuin Maanpuolustuskorkeakoulussa annettavan sotatieteellisen opetuksen ohjauksesta säädetään 10 §:n 1 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan presidentin asetus

toimivallan jaosta sotilaskäskyasioissa annetun tasavallan presidentin asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 20

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty puolustusministerin esittelystä, *muutetaan* toimivallan jaosta sotilaskäskyasioissa 23 päivänä marraskuuta 2007 annetun tasavallan presidentin asetuksen (1089/2007) 2, 4 ja 6 § seuraavasti:

2 §

Käskyvaltasuhteet

Rikoslain (39/1889) 45 luvun 27 §:ssä tarkoitettu sotilas on sotilaskäskyasioissa sotilasesimiehensä alainen.

Pääesikunnan päällikkö, maavoimien komentaja, merivoimien komentaja, ilmavoimien komentaja ja Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori ovat sotilaskäskyasioissa välittömästi puolustusvoimain komentajan alaisia.

Sotilasläänin komentaja on sotilaskäskyasioissa maavoimien komentajan alainen. Varuskunnan päällikkö on tässä tehtävässään sotilaskäskyasioissa sotilasläänin komentajan alainen.

Sotilaslaitoksen johtaja, joukko-osaston komentaja ja muun hallintoyksikön johtaja ovat sotilaskäskyasioissa puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 28 §:n 2 momentissa säädetyn alaisuussuhteensa mukaisesti pääesikunnan päällikön, maavoimien komentajan, merivoimien komentajan, ilmavoimien komentajan tai sotilasläänin komentajan alaisia.

4 §

Puolustushaaran komentajan ratkaisuvallta

Maavoimien komentaja, merivoimien komentaja ja ilmavoimien komentaja ratkaisevat puolustushaaraansa sekä suoraan alaisensa hallintoyksiköiden sotilaallista toimintaa ja poikkeusoloihin varautumista koskevat sotilaskäskyasiat.

Maavoimien komentaja ratkaisee lisäksi sotilasläänien sotilaallista toimintaa ja poikkeusoloihin varautumista koskevat sotilaskäskyasiat.

6 §

Sotilasläänin komentajan ratkaisuvallta

Sotilasläänin komentaja ratkaisee alaisensa sotilasläänin, muun kuin joukko-osaston kokoonpanoon kuuluvan aluetoimiston, joukko-osaston ja maavoimien maakuntajoukon sotilaallista toimintaa ja poikkeusoloihin varautumista koskevat sotilaskäskyasiat.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan presidentin asetus

sotilas- ja palvelusarvoista sekä puolustusvoimien tunnuskuvasta annetun tasavallan presidentin asetuksen 16 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 20

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty puolustusministerin esittelystä, *muutetaan* sotilas- ja palvelusarvoista sekä puolustusvoimien tunnuskuvasta 28 päivänä joulukuuta 2007 annetun tasavallan presidentin asetuksen (1490/2007) 16 § seuraavasti:

16 §

Toimivalta sotilasarvoon ylentämiseen ja palvelusarvon antamiseen

Toimivallasta ylentää upseerin, erikoisupseerin ja eräisiin opistoupseerin sotilasarvoihin sekä antaa kenraalin sotilasarvoa vastaava palvelusarvo säädetään puolustusvoimista annetun lain 40 §:n 1 momentissa.

Sotilaspappina tai sotilasvirkamiehenä palvelevan palvelusarvon antaa puolustusvoimain komentaja.

Aliupseerina ja määräaikaisena aliupseerina palvelevan ylentää sotilasmestariksi ja sitä vastaavan palvelusarvon antaa pääesikunnan päällikkö, ylivääpeliksi ja ylipursimieheksi ylentää ja niitä vastaavan palvelusarvon antaa maavoimien, ilmavoimien tai merivoimien komentaja tai puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö. Vääpeliksi ja pursimieheksi sekä niitä alempiin sotilasarvoihin ylentää sekä niitä vastaavan palvelusarvon antaa joukko-osaston komentaja tai muu hallintoyksikön päällikkö.

Puolustusvoimien palveluksessa olevan siviilihenkilön ylentää sotilasmestariksi pääesikunnan päällikkö ja ylivääpeliksi ja ylipursimieheksi maavoimien, merivoimien tai ilmavoimien komentaja tai puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö. Vääpelin ja pursimiehen sekä niitä alempaan sotilasarvoon ylentää joukko-osaston komentaja tai muu hallintoyksikön päällikkö.

Edellä 12 §:ssä tarkoitetun Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijan palvelusarvon antaa Kadettikoulun, Maasotakoulun, Merisotakoulun tai Ilmasotakoulun johtaja.

Reserviin ja varareserviin kuuluvan ylentää miehistön ja aliupseerin sotilasarvoihin sotilasläänin komentaja. Edellä 10 §:n 1 kohdassa ja 11 §:ssä tarkoitettuihin sotilasarvoihin ylentää joukko-osaston komentaja tai muu hallintoyksikön päällikkö.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Valtioneuvoston asetus

maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 20

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty puolustusministeriön esittelystä, *muutetaan* maan jakamisesta sotilaslääneihin ja aluetoimistoihin 1 päivänä marraskuuta 2007 annetun valtioneuvoston asetuksen (961/2007) 2 § seuraavasti:

2 §

Sotilasläänit

Sotilasläänejä ovat:

- 1) Etelä-Suomen sotilaslääni, joka muodostuu Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Helsingin aluetoimiston toimialueesta;
- 2) Länsi-Suomen sotilaslääni, joka muodostuu Pohjanmaan, Pirkanmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Keski-Suomen aluetoimiston toimialueesta;

3) Itä-Suomen sotilaslääni, joka muodostuu Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson aluetoimiston toimialueesta; sekä

4) Pohjois-Suomen sotilaslääni, joka muodostuu Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Ylä-Lapin aluetoimiston toimialueesta.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Valtioneuvoston asetus

puolustusvoimista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Annettu Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 20_____

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty puolustusministeriön esittelystä, *muutetaan* puolustusvoimista 20 päivänä joulukuuta 2007 annetun valtioneuvoston asetuksen (1319/2007) 7 §:n 3 momentti, 12 §:n 2 momentin 3 kohta, 14 ja 16 §, sekä *lisätään* 7 §:n 1 momenttiin uusi 8 kohta, jolloin nykyinen 8 ja 9 kohta siirtyvät 9 ja 10 kohdaksi, seuraavasti:

7 §

Puolustusvoimien virat

Puolustusvoimissa on:

- 8) sotilasprofessorin virkoja;
- 9) kirjastonjohtajan, laskentapäällikön, museonjohtajan, proviisorin, puolustusvoimien asessorin, puolustusvoimien ylieläinlääkärin, pääsihteerin, räjähdyssainetarkastajan ja tutkimusjohtajan virka;
- 10) eläinlääkärin, erikoislääkärin, erikoissuunnittelijan, erikoistutkijan, hammaslääkärin, kaupallisen sihteerin, kieliasantuntijan, kiinteistöpäällikön, kirjastonhoitajan, lakimiehen, lääkäriin, osastonjohtajan, osastolääkärin, osastopäällikön, professorin, psykologin, sosiaalipäällikön, sotilaslakimiehen, sotilassairaalan ylilääkärin, tiedotuspäällikön, tietohallintopäällikön, toimistopäällikön, tutkijan, vanhemman lehtorin, ylikielenkääntäjän, ylilääkärin ja ylitarkastajan virkoja.

Upseerin virkoja ovat 1 momentin 1 – 3 ja 8 kohdassa tarkoitetut virat ja sotilasvirkoja ovat 1 momentin 1 – 8 kohdassa tarkoitetut virat.

12 §

Erietyiset kelpoisuusvaatimukset muihin puolustusvoimien virkoihin

Lisäksi vaaditaan:

3) professorilta ja sotilasprofessorilta tieteellinen pätevyys, opetustaito ja käytännön perehtyneisyys tehtäväalaa;

14 §

Arvonimet

Tutkimusjohtajalle, pääsihteerille ja osastonjohtajalle, jolla on professorilta vaadittava tieteellinen pätevyys ja opetustaito, voidaan myöntää professorin arvonimi. Arvonimen myöntää virkaan nimittävä viranomainen.

16 §

Viran haettavaksi julistaminen

Sen lisäksi, mitä puolustusvoimista annetun lain 38 a §:ssä säädetään, pääesikunta julistaa haettavaksi puolustusvoimien asessorin, pääsihteerin, tutkimusjohtajan, osastonjohtajan, erikoislääkärin, osastopäällikön, toimistopäällikön, kirjastonjohtajan, räjähdyssainetarkastajan, museonjohtajan ja erikoistutkijan virat.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut virat voidaan täyttää niitä haettavaksi julistamatta. Tarvittaessa ne julistaa haettavaksi 15 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettu viranomainen.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____ .

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
